

ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ НА АВТОТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Бабич Л.М., кандидат економічних наук, Національний транспортний університет, Київ, Україна

FEATURES OF FINANCIAL PLANNING TRUCKING COMPANIES

Babich L.M., PhD, National Transport University, Kyiv, Ukraine

ОСОБЕННОСТИ ФИНАНСОВОГО ПЛАНИРОВАНИЯ НА АВТОТРАНСПОРТНЫХ ПРЕДПРИЯТИЯХ

Бабич Л.М., кандидат экономических наук, Национальный транспортный университет, Киев, Украина

Постановка проблеми. Відкритість системної діяльності підприємства як необхідна якість в ринкових умовах та пряма його залежність від взаємодії попиту та пропозиції обумовлюють необхідність створення системи планування і управління підприємством, здатної швидко і ефективно реагувати на ринкові потреби. Ось чому дедалі особливого значення набуває професійність у здійсненні фінансового планування як на окремому підприємстві будь-якої форми власності, так і по кожній окремій галузі. Та все ж першочергова необхідність застосування фінансового планування покликана тим, що для кожного підприємства завжди потрібно передбачати наявність обсягів фінансових ресурсів, в тому числі і конкретних грошових коштів, без яких неможливо забезпечити безперервність свого функціонування. До того ж, організація підприємницької діяльності практично неможлива без обґрунтованих і чіткого виконаних розрахунків показників щодо фінансової перспективи з урахуванням можливих економічних ризиків та змін у чинному фінансовому законодавстві. Отже, без фінансового планування практично не можна досягти того рівня управління фінансово-господарської діяльності підприємства, який забезпечуватиме успіх на ринку, постійне вдосконалення матеріальної бази, соціальний розвиток колективу. Ніякий інший вид планування не матиме для підприємства такого узагальнюючого, глобального значення, бо саме фінанси як системна сукупність економічних відносин, охоплюють усі без винятку сторони і ділянки функціонування підприємства.

Аналіз досліджень. Варто зазначити, що в науковій літературі чи найвідомішими є розробки та публікації таких авторів як Білик М.Д., Поддєрьогін А.М, що достатньо аргументовано і поглиблено досліджували проблему фінансового планування на підприємствах. Проте, вони присвячені теорії та практиці фінансового планування на підприємствах переважно державного сектору[2,12].

Загальні ж проблеми фінансового планування досліджувалися у роботах таких вітчизняних і зарубіжних учених як Джай К., [3], Кузьмін О.Є. [5], Савчук В.П. [8], Слав'юк Р.А. [9], Тарасюк Г.М. [10], Шняк І.М. [14], Ярошкевич Н.Б. [15] та ін.

Та не зважаючи на значний науковий інтерес в науковій і економічній сферах до даної проблеми, залишаються недостатньо вивченими питання, зокрема, щодо методів та організації забезпечення фінансового планування на підприємствах дорожнього - транспортного комплексу, чим і пояснюється обмеженість джерел із спеціальної літератури та практично відсутність офіційних статистичних даних щодо динаміки запровадження фінансового планування на автотранспортних підприємствах [11]. З огляду на це, як теорія, так і практика фінансового планування у транспортній галузі потребують ґрунтовного вивчення та подальшого розвитку.

Метою статті є розробка науково-методичних рекомендацій щодо організації системного фінансового планування як основи в реалізації стратегічних цілей на автотранспортних підприємствах.

Виклад основного матеріалу. Фінансове планування в наукових працях розглядається як процес розробки системи фінансових планів і планових (нормативних) показників щодо забезпечення розвитку всіх видів діяльності необхідними фінансовими ресурсами і підвищення ефективності їх

використання в наступних періодах [2,3,5,9,12]. Слід зазначити, що в теоретичному аспекті стосовно сутності фінансового планування, найбільшої уваги заслуговують ті обґрунтування, що вказують на тісний зв'язок даного процесу із управлінням економікою підприємства, на базі якого і забезпечується підвищення показників ефективності, розширення та оновлення його матеріальної бази, розв'язання соціальних питань, стимулювання інвестиційних процесів тощо. Саме це розуміння фінансового планування, на нашу думку, покладено, в основу такого визначення, як управління процесом утворення, розподілу, перерозподілу і використання фінансових ресурсів на підприємстві, яке реалізується в деталізованих фінансових планах"[8].

Розглядаючи сутність фінансового планування, доцільно зазначити, що цей процес має завжди відображати мету операційної та маркетингової діяльності підприємства, а, значить, базуватись на розробленні (залежно від розміру підприємства, форми господарювання) системи різних за змістом і термінами дії фінансових планів, в кожному з яких відповідно до термінів та поставлених завдань визначатимуться обсяги фінансових ресурсів за джерелами формування і напрямками їх цільового використання.

Залежно від горизонту планування розрізняють короткострокові (до 1 року), поточні (на 1 рік), - середньо - (від 1 до 3 років) та довгострокові (від 3-5 років) фінансові плани. Різні види фінансових планів вирішують різні завдання внутрішньофірмового планування. Так, в процесі поточного планування окреслюється позиція підприємства на ринку, а також формулюються і вирішуються питання, що стосуються різних аспектів життєдіяльності підприємства, зокрема, визначаються: системи технологічних процесів і структура перевезень; джерела фінансування й прогностичні фінансові результати; фінансові відносини з іншими суб'єктами ринку; система контролю за фінансовим станом підприємства, тощо.

Основними фінансовими документами, які розробляються у ході поточного фінансового планування, є план бухгалтерського балансу, план звіту про фінансові результати та план руху грошових коштів. Інформація, наведена в цих документах, дає можливість контролювати надходження і витрачання коштів підприємством, підтримувати на належному рівні його платоспроможність та ліквідність, а також оцінити очікувані фінансові результати та фінансовий стан підприємства в цілому на кінець планового періоду.

Загалом же фінансовий план – є найважливішим елементом бізнес-плану, який складається з окремих розділами як для обґрунтування конкретних інвестиційних проєктів, так і для управління поточною фінансовою діяльністю підприємства.

Таким чином, фінансове планування являє собою розрахунок обсягів фінансових ресурсів за джерелами формування і напрямками використання у відповідності з виробничими і маркетинговими показниками підприємств на відповідний плановий період.

Варто зазначити, що в Україні за роки незалежності фінансове планування розвивалось з урахуванням переважно досвіду попередніх періодів застосування адміністративно-командних методів управління, головним чином, в галузях промисловості, у сільському господарстві, у будівничому комплексі. Що ж стосується підприємств транспорту, то на відміну від зазначених, у транспортній галузі фінансове планування масштабно не застосовувалось. Спочатку були відмічені лише поодинокі випадки складання фінансових планів на окремих автотранспортних підприємствах, що свідчить про те, що фінансове планування довгий час не набувало свого необхідного розвитку як в обґрунтуванні теоретичних засад, так і в напрямку практики їх реалізації.

Певні зрушення намітились лише починаючи з 2000 року, коли фактично на якісно новому рівні розпочалось відродження фінансового планування, передусім, на підприємствах державного сектору. Відповідно до Закону України "Про внесення змін до статті 20 Закону України "Про підприємства в Україні" від 21.09.2000 р. передбачалось, що державне підприємство самостійно складає річний фінансовий план. Обов'язковим воно стало і для акціонерних підприємств, де частка держави у статутному капіталі становить 50 + 1 відсоток. Відповідно до цього закону раніше, а нині згідно із Господарським кодексом, державні підприємства здійснюють поточне фінансове планування, а вимоги до рівня обґрунтованості фінансових планів зростають. Підприємства інших форм власності розробляють і затверджують фінансові плани у порядку і в строки, визначені їхнім власником [1].

У процесі фінансового планування проводиться конкретна ув'язка кожного виду витрат і відрахувань за джерелом фінансування, а потім можуть запроваджуватись заходи щодо можливого коригування цих планів з обов'язковим виконанням контролю. Саме, в такий спосіб виявляється або надлишок грошових надходжень, або їх дефіцит, коли виникає необхідність у додатковій потребі у позикових коштах.

Для збалансування джерел формування фінансових ресурсів підприємствам доцільно скласти шахову таблицю до фінансового плану, де по горизонталі подаються напрями використання коштів, а по вертикалі – джерела (тобто надходження). Таблиця складається шляхом заповнення підсумкових показників з видатків і доходів, а потім по кожній статті видатків вказуються відповідні джерела фінансування. Така таблиця дає можливість збалансувати доходи і витрати по окремих статтях, виявити цільовий характер використання доходів, знайти резерви отримання грошових коштів[8].

Використовуючи чинні в попередні роки методи фінансового планування, кожне перспективне підприємство має працювати над їх удосконаленням та вести пошук щодо застосування нових, більш ефективних. Так, вивчаючи досвід фінансового планування на ПАТ “Автолюкс”, що знаходиться у м.Бровари і надає послуги з транспортних перевезень вантажів та оренди виробничих приміщень, було з’ясовано, що фінансовий план дане підприємство почало розробляти, починаючи з 2013 року, відповідно до таких етапів як: аналіз фінансових результатів діяльності; складання проекту фінансового плану; розгляд і затвердження фінансового плану; виконання фінансового плану. Основу розробки фінансових планів цього підприємства складають договори, укладені зі споживачами послуг і постачальниками матеріально-технічних ресурсів, а саме фінансовий план зокрема, на 2015 рік формувався з такими розділами: прогноз обсягів реалізації; прогноз активів і пасивів; розрахунок точки беззбитковості.

При розробці фінансових планів попередніх років на ПАТ “Автолюкс” використовувались вже відомі методи: метод економічного аналізу дозволив визначити основні закономірності та тенденції руху натуральних і вартісних показників, внутрішні резерви даного підприємства, його платоспроможність; за нормативним методом на основі раніше встановлених норм і техніко-економічних нормативів здійснені розрахунки потреби підприємства у фінансових ресурсах та визначенні джерела їх формування; балансовий метод використовувався для визначення потреби у фінансових ресурсах на майбутні періоди.

Крім зазначених, зроблена також спроба застосування методів оптимізації планових рішень, та економіко-математичного моделювання. Зокрема, була впроваджена модель автоматизації системи бюджетування та розроблені рекомендації, завдяки чому створені умови для ефективного обґрунтування прогнозних розрахунків щодо фінансової стратегії на ПАТ “Автолюкс”. Дана модель може застосовуватися і на будь-якому іншому автотранспортному підприємстві для проведення аналітичних розрахунків попередніх періодів на основі динаміки показників основних форм фінансової звітності стосовно операційної фінансової та інвестиційної діяльності підприємства. Всі розрахунки та аналіз проводяться на основі програмного забезпечення пакету Microsoft Office, програма Excel.

Розробка фінансових планів практикується також, зокрема, і на підприємстві ПАТ “УЖГОРОДСЬЕАТП 12107”, що знаходиться у Закарпатській області і надає практично такі ж транспортні послуги, що і ПАТ “Автолюкс”. Проте, на даному підприємстві застосовують переважно розрахунково-аналітичний метод, не вдаючись до інших, більш на сьогодні ефективних. Тому для поглибленого обґрунтування планових показників підприємства ПАТ «УЖГОРОДСЬКЕ АТП-12107» можна було б запропонувати застосування балансу доходів і витрат при складанні фінансового плану на кожний наступний рік, що має включати такі розділи як I Доходи і надходження; II Видатки і відрахування; III Кредитні взаємовідносини з банками; IV Взаємовідносини з бюджетом, а також підсумки збалансування.

Сам же план доцільно розробляти за системою показників на підставі річних даних щодо руху грошових коштів за видами діяльності, що в даний час підприємство планує на кожний квартал. Крім цього ПАТ «УЖГОРОДСЬКЕ АТП-12107» доцільно планувати і показники прибутків за формою фінансової звітності №2 «Звіт про фінансові результати» і окремо надавати планові розрахунки виручки від реалізації продукції на плановий рік, оскільки такий показник до форми №2 у новій редакції, починаючи з 2014 року, не включається. До того ж на підприємстві можуть розроблятися і основні види бюджетів.

Принагідно слід зазначити, що важливим методом для довгострокового фінансового планування є програмно-цільовий, якій базується на основі використання цільових комплексних програм, що представляють собою систему науково-дослідних, організаційно-господарських та інших заходів, які направлені на досягнення поставленої мети через збалансування джерел формування і напрямів використання ресурсів в рамках програми та з визначенням конкретних виконавців. Так, на період до 2015рр. була розроблена Державна цільова економічна програма розвитку автомобільного транспорту в Україні, основне завдання якої полягало у тому, щоб створити умови з оновлення автобусів великої місткості та таксі як за рахунок коштів бюджетів, так і завдяки

пільговому кредитуванню. Всього ж за термін реалізації Програми, а саме за 2010-2014рр. було заплановано придбати перевізниками десятки тисяч автобусів. Щорічне збільшення питомої ваги автобусів великої місткості впродовж всього періоду дозволило поступово змінити структуру парку автобусів в обласних центрах України до оптимального значення, і забезпечити підвищення якості транспортного обслуговування населення, зменшення екологічного навантаження та потреби в паливі[4].

Таким чином, як позитивний чинник слід вважати, що на сьогодні у фінансовому плануванні у транспортній галузі застосовується програмно-цільовий метод, на основі якого під керівництвом виконавців цієї програми, (як правило, це - головні розпорядники бюджетних коштів) і забезпечується досягнення поставлених цілей, виходячи із фінансових можливостей. Проте, варто вказати на доцільність і подальших розробок цільових програм по транспортній галузі, спираючись на завдання транспортної стратегії України, що визначені на період до 2020 року, а також враховуючи тенденції розвитку цієї галузі, які формуються під впливом внутрішніх, і зовнішніх факторів економічного і політичного змісту[4]. З огляду на зазначене, можна стверджувати, що ефективне застосування програмно-цільового методу у фінансовому плануванні на підприємствах транспорту залишається і надалі актуальним завданням і важливим засобом фінансового механізму.

Таким чином, значення як поточного, так і довгострокового значення фінансового планування полягає в тому, що воно дає можливість визначити життєздатність функціонування підприємства в конкурентному середовищі і, разом з тим, є дієвим інструментом формування інвестиційних процесів з участю в них зовнішніх інвесторів. А це означає, що за нинішніх умов коли східні регіони України потерпають від військової агресії, саме фінансове планування слід вважати чи не найефективнішим засобом системи прозорого інформаційного забезпечення розвитку інвестування в підприємства транспортної галузі. Варто при цьому зазначити, що більшість західних інвесторів мають значний досвід з планування спільної підприємницької та інвестиційної діяльності, проте, вони неохоче сприймають ту інформацію, що не забезпечена всебічним обґрунтуванням при виконанні планових розрахунків. Тому плідна співпраця з ними вимагає всебічного обґрунтування всіх базових умов щодо значення напрямів фінансового планування за всіма видами діяльності, та має базуватися на таких основних принципах, як принцип повноти, прозорості, обґрунтованості, економічності тощо, які є зрозумілими для обох сторін.

Однак поряд з необхідністю дотримання зазначених принципів щодо фінансового планування на автотранспортних підприємствах, в сучасних економічних умовах слід враховувати і інші фактори, які обмежують широке його застосування. Зокрема, окремі автори акцентують свою увагу на деяких причинах, що стали наразі серйозною перешкодою у запровадженні фінансового планування:

по-перше, це відсутність чітких цілей та задач у діяльності підприємства, що мають ставитися керівництвом;

по-друге, це складнощі щодо визначення потреб в поточних видатках (кількість працівників, потужності перевезень, тощо);

по-третє, невміння підприємства самостійно орієнтуватись на ринку з огляду на конкуренцію і відсутність своєчасної і достовірної інформації.;

по-четверте, у багатьох підприємств транспортно-комплексного виду немає системи обґрунтування фінансових потоків з різних джерел та напрямків їх застосування [14].

І як результат – майже не враховуються і не визначаються етапи фінансового планування, що мають проводитись у такій послідовності: аналіз інвестиційних можливостей і джерел щодо фінансування підприємства; прогнозування наслідків поточних рішень з метою уникнення кризового стану у наступних періодах; обґрунтування обраного варіанту фінансового плану з ряду можливих рішень; оцінка результатів, досягнутих підприємством, у порівнянні з цілями, визначеними у фінансових планах. І головне, що фінансові плани, якщо і розробляються, то в більшості - на державних підприємствах, інші ж підприємницькі структури, як правило, не ставлять за необхідну мету формування фінансових планів за всіма складовими, обмежуючись лише кошторисом доходів і витрат. Ось чому, досвід застосування фінансового планування на автотранспортних підприємствах свідчить про те, що планування на сьогодні здебільшого не забезпечує значного успіху, який мав би проявлятися в зростанні обсягів перевезень, обсягів прибутків, показників економічного зростання (цей взаємозв'язок спостерігається лише у 6 випадках із 100).

Негативні тенденції виробничих процесів на транспортних підприємствах, що можуть пов'язуватись із характером проведення фінансового планування, в значній мірі підтверджуються і офіційними даними Державної служби статистики, які свідчать про те, що перевезення вантажів за

всіма видами за 2010-2014рр. скоротились майже на 244 млн.т., або ж на 23%. За вказаний період також скоротився і вантажооборот за всіма видами транспорту на суму більш, ніж 89 млрд.т.км. і на кінець 2014 року складав лише 80% від обсягів 2011 року. Все це не могло не позначитись і на фінансових результатах у діяльності підприємств транспорту - за вказаний період поряд із зменшенням обсягів прибутків зменшувалась і кількість самих прибуткових підприємств. Так, якщо у 2011 році частка прибуткових підприємств у транспортній галузі становила майже 70%, то у 2015 році – менш, ніж 50%[11].

Як правило, планування починають використовувати в той період розвитку підприємства, коли після різкого зростання або навіть становлення, виникають проблеми щодо зміцнення досягнутого успіху та забезпечення тривалої стабільності. Загальні ж проблеми, пов'язані з організацією системи фінансового планування на сучасних українських автотранспортних підприємствах, можна відобразити схематично наступним чином (рис.1)

Серед зазначених різних проблем слід виділити зокрема останню, як найвпливовішу, на наш погляд, що виникає через відсутність комплексного підходу у фінансовому плануванні. Комплексність планів означає, що, крім розділів фінансового плану за доходами і витратами, необхідні також реальні плани за прибутками і збитками, рухом заборгованості, плановим балансом. Усі вони повинні складатися у формі, зручній для керівників. Крім того, доцільно використовувати інструменти факторного аналізу, щоб оцінити можливі варіанти розвитку подій при зміні ключових планових показників. Для більшості транспортних підприємств такими показниками під час складання річного плану є виручка, собівартість і прибуток. Водночас не аналізуються такі показники, як рентабельність власного капіталу, рентабельність активів, оборотність активів, запас фінансової стійкості, темп економічного зростання компанії. Дуже часто, і це вже зазначалось, на транспортних підприємствах не формується плановий баланс і не аналізується його структура, не прогнозується динаміка зміни фінансової стійкості й ліквідності. Відсутність такого аналізу на етапі довгострокового планування істотно знижує його ефективність як інструменту управління підприємством.

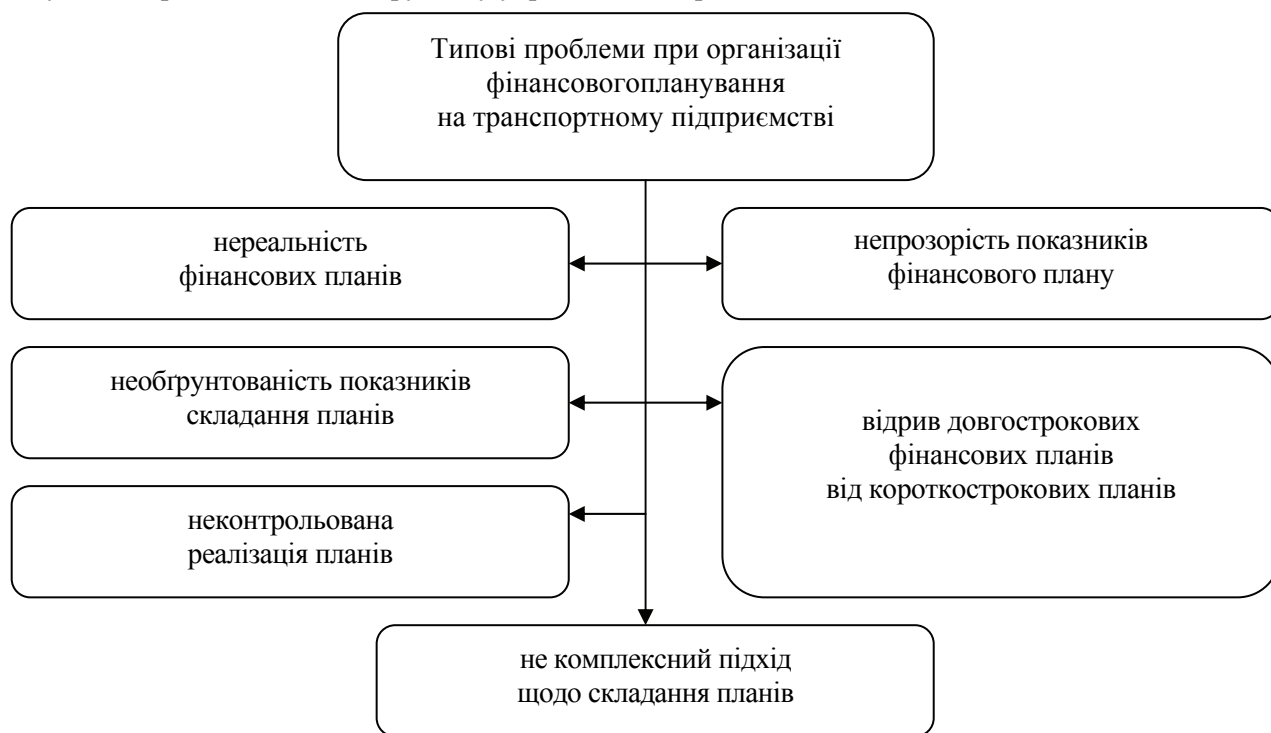

Рисунок 1 – Типові проблеми при організації фінансового планування на автотранспортному підприємстві

Проте, не можна не відмітити, що, в останні 1-2 роки, особливо в умовах зовнішньої військової агресії в окремих регіонах України, кожне підприємство зацікавлене максимально мобілізувати свої власні фінансові ресурси на вирішення різних часто навіть непередбачуваних завдань. Тому все більше підприємств на транспорті самостійно формують мету, завдання, розробляють стратегію і тактику свого розвитку, віднаходять необхідні для їх реалізації ресурси, вирішують організаційно-структурні питання, в тому числі і такі як створення, ліквідація, злиття чи навпаки поділ на окремі структурні підрозділи та

філії, здійснюють реорганізацію та перебудову структури управління тощо. За таких умов посилюється необхідність щодо розробки нових підходів фінансового планування на автотранспортних підприємствах, що, з одного боку, повинно будуватись з урахуванням необхідності узгодження стратегічного, поточного і оперативного фінансового планування, а з іншого - на основі впровадження бюджетування, яке визнане технологією регулярного "наскрізного" планування, контролю і аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств. Якщо метою фінансового планування є отримання позитивних фінансових результатів у плановому періоді, то за допомогою бюджетування з'ясовуються шляхи досягнення цих результатів.

Якісно організована, та постійно контрольована система бюджетування автотранспортного підприємства завжди буде важливим елементом ефективного управління його фінансово-господарською діяльністю та сприятиме розв'язанню тактичних завдань щодо реалізації стратегічної мети. Проте, запровадження бюджетного планування на підприємствах транспорту повинно здійснюватися з урахуванням специфіки щодо різних напрямів і видів надання транспортних послуг в контексті фінансової стратегії і фінансової тактики. Ця специфіка повинна враховуватись і при розробці методики фінансового планування потреба у запровадженні якої на підприємствах автотранспорту, існує давно, адже спроби перенесення в практику планування методик, що розроблені і апробовані в західних країнах, практично не дають позитивного результату. Концептуальні ж засади формування фінансових планів в контексті реалізації стратегічної мети на автотранспортному підприємстві представлено на рисунку 2. Побудова алгоритму фінансового планування на автотранспортних підприємствах згідно запропонованої концепції без сумніву сприятиме підвищенню його результативності в усіх напрямках діяльності таких підприємств. Поліпшенню результативності фінансового планування функціонування державних підприємств автомобільного транспорту та їх фінансової стійкості сприятиме і дія Наказу Міністерства економічного розвитку і торгівлі України «Про затвердження Порядку складання, затвердження та контролю виконання фінансового плану суб'єкта господарювання державного сектору економіки» від 02.03.2015 №205, згідно з яким, держпідприємства складають розширений фінансовий план, який зокрема, повинен містити і показники фінансової стійкості та ліквідності[6].

Висновки. Отже, метою фінансового планування є визначення планових обсягів фінансових ресурсів і їх подальше ефективне використання щодо забезпечення розширеного відтворення в розвитку кожного підприємства. Проте, довгий час спостерігалась майже повна відмова від фінансового планування, що не забезпечувало збалансування планових обсягів фінансових ресурсів, а, значить, і досягнення поставлених цілей.

На сьогодні за умов різкого зростання цін, високих темпів інфляції перед підприємствами постала об'єктивна потреба самостійно планувати свої перспективи, тому значне коло автотранспортних підприємств вже формують на основі відомих методів фінансові плани, виходячи, передусім, із попиту на свої послуги та з необхідності постійно нарощувати власний виробничий потенціал для забезпечення економічного і соціального розвитку. Однак в значній мірі через поки не сформовану комплексну систему галузевого фінансового планування, що в значній мірі пов'язано з нестабільністю податкового законодавства, на більшості підприємств транспорту не приділяється належної уваги фінансовому плануванню, наслідком чого можна вважати як зменшення обсягів перевезень і обсягів прибутків, так і значні обсяги взаємних неплатежів і в кінцевому рахунку - збільшення кількості збиткових підприємств.

Ось чому слід враховувати, що формування фінансових планів повинно бути тісно пов'язане із завданнями реалізації стратегічних цілей у діяльності кожного автотранспортного підприємства, базуючись при цьому на управлінських рішеннях стосовно обґрунтування можливих ризиків з впливу тих чи інших зовнішніх факторів. Все це має комплексно враховуватись в системі процедур складання, затвердження і контролю за виконанням фінансових планів, що можуть змінюватись, передусім, щодо державних підприємств[12].

Розробка ж цільових програм має ґрунтуватись не лише на концептуальних засадах стратегічного розвитку транспортної галузі, а і на завданнях, що визначені у Програмі діяльності Кабінету Міністрів України, прогнозних і програмних документах економічного і соціального розвитку. Ті ж програми, що базуються переважно на бюджетному фінансуванні і забезпечують протягом декількох років виконання інвестиційних проектів (в тому числі і таких, що здійснюються із залученням державою кредитів від іноземних держав, банків і міжнародних фінансових організацій) повинні включатися до прогнозних індикативних показників Державного бюджету України на наступні за плановим два бюджетні періоди протягом усього строку реалізації таких програм з урахуванням вимог Бюджетного кодексу України.

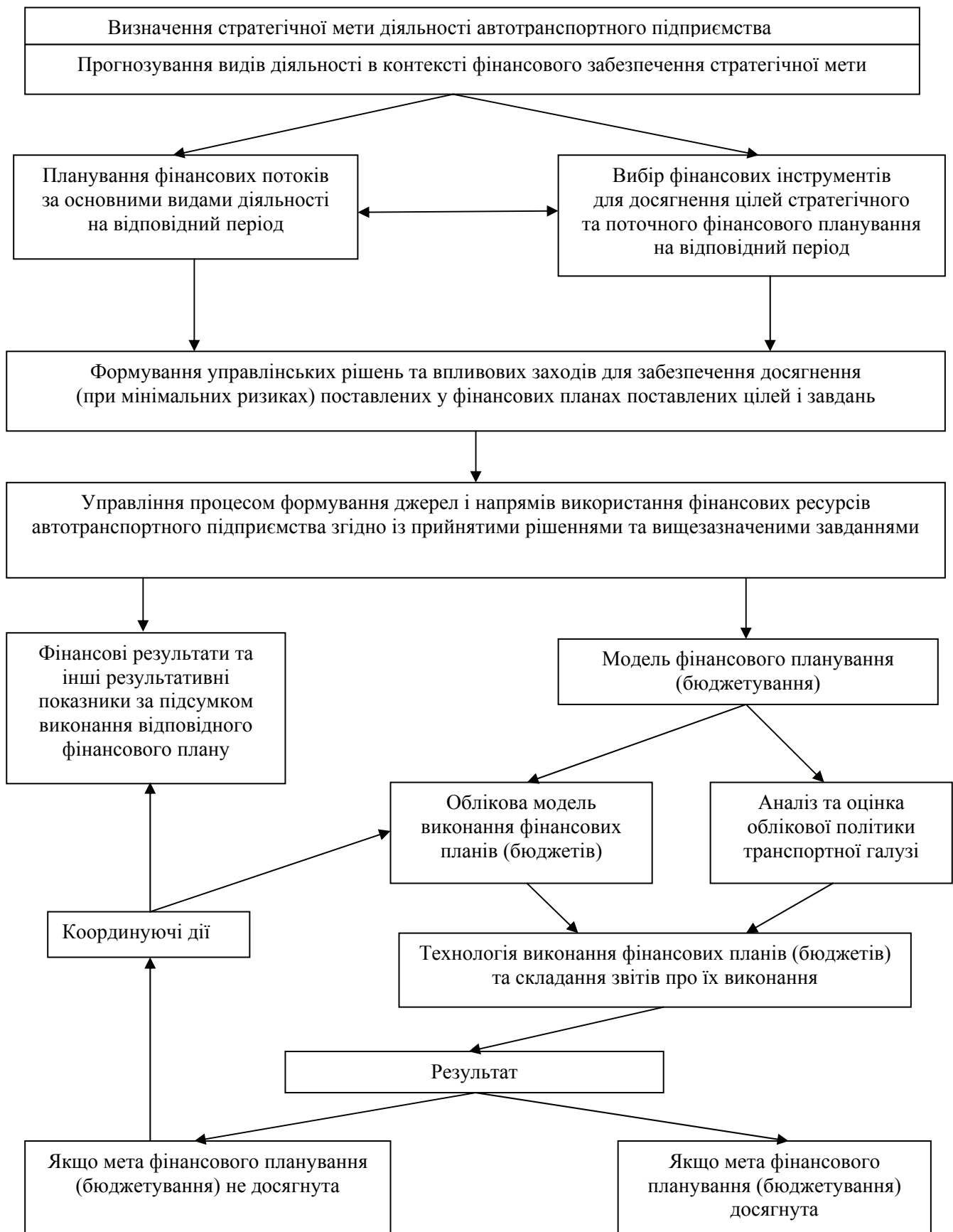

Рисунок 2 – Концепція формування фінансових планів (бюджетів) в контексті реалізації стратегічної мети діяльності автотранспортного підприємства

В цілому ж складання фінансових планів та бюджетів на основі передових методів планування, включаючи програмно-цільовий, та економіко-математичного моделювання, має слугувати надійною основою для внутрішньо фірмового оперативного, поточного та середньострокового планування фінансових ресурсів та розробки фінансової стратегії кожного автотранспортного підприємства відповідно реалізації його стратегічної мети.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Господарський кодекс України [Електронний ресурс] / Верховна Рада України; Кодекс України, Закон, Кодекс від 16.01.2003 № 436-IV – Режим доступу: <http://rada.gov.ua>
2. Білик М.Д. Фінансові проблеми державних підприємств // Фінанси України. – 2004. - №6. – С. 70-82.
3. Джай К. Шим, Джойл Г. Сигел. Основи коммерческого бюджетирования: пер. с англ. / Шим Джай К., Сигел Джойл Г. – СПб.: Пергамент, 1998. -496 с.
4. “Концепція Державної цільової економічної програми розвитку автомобільного транспорту на період до 2015 року” затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 3 серпня 2011р. за №732-р.
5. Кузьмін О.Є., Олексів І.Б., Фещур Р.В. Планування фінансово-економічних показників діяльності підприємства / О.Є. Кузьмін, І.Б. Олексів, Р.В. Фещур // Фінанси України. – 2005. – №11. – с. 93-103.
6. Про затвердження Порядку складання, затвердження та контролю виконання фінансового плану суб'єкта господарювання державного сектору економіки: наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 02.03.2015 №205 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/lavs/show/z0300-15/>
7. “Про схвалення транспортної стратегії України на період до 2020 року” Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 2010 року за №2174-р.
8. Савчук В.П. Фінансовий менеджмент: Підручник / 3-є видання, “Companion Group” – 2008, 884с.
9. Слав'юк Фінанси підприємств: Навч. посібник.- Київ: ЦУЛ, 2002.-460с.
- 10.Тарасюк Г.М., Швоб Л.І. Планування діяльності підприємства: навчальний посібник / Г.М. Тарасюк, Л.І. Швоб. – К.: Каравела, 2003. – 432 с.
- 11.Україна в цифрах 2014 // Статистичний збірник: Державна податкова служба України, 2015, с111-122. www.ukvstat.gov.ua
- 12.Фінанси підприємств: Підручник /А.М. Поддєрьогін, М.Д. Білик, Л.Д.Буряк 5-те вид., перероб. та доп. – К.: КНЕУ, 2004. – 546с., іл.
- 13.Фінансові плани державних підприємств: оновлено процедуру складання, затвердження та контролю (Коментар до наказу Мінеконом розвитку України від 02.03.15 №205 // Все про бухгалтерський облік, №49, 27 травня 2015р.
- 14.Шняк І.М. Фінансове планування на підприємствах в сучасних умовах // intkonf.org.
- 15.Ярошевич Н.Б. Фінанси підприємств: навч. посіб.- К.:Знання, 2012. – 341с.

REFERENCES

1. Economic Code of Ukraine [Electronic resource] / VerkhovnaRada of Ukraine; Code of Ukraine, Law, Code dated 16.01.2003 № 426-IV – <http://rada.gov.ua> (Ukr)
2. M. D. Bilyk Financial problems of state enterprises // Finance of Ukraine. – 2004. - №6.–p.70-82. (Ukr)
3. Jae K. Shim, Joel G. Siegel. Budgeting Basics and Beyond: translate from English/ Jae K. Shim, Joel G. Siegel – Spt.: Pergament, 1998. -496 с. (Rus)
4. “Concept of State Target Program of Economic Development of Road Transport to 2015” approved by the Government of Ukraine dated 03.08.11 №732-r. (Ukr)
5. O.E. Kuzmin, I.B. Oleksiv, R.V. Feschur Planning of The Financial and Economic Indicators of the Enterprise Activity. / O.E. Kuzmin, I.B. Oleksiv, R.V. Feschur// Finance of Ukraine. – 2005. – №11. – p. 93-103. (Ukr)
6. On Approval of the Preparation of Control of the Financial Planning of the Subjects in the Public Sector of Economic: order of Ministry of Economics and Trading of Ukraine dated 02.03.2015 №205. –: <http://zakon3.rada.gov.ua/lavs/show/z0300-15/> (Ukr)
7. “Approval of the transport strategy of Ukraine to 2020” Order of Government of Ukraine dated 20.10.10 № 2174-r. (Ukr)

8. V.P. Savchuk Financial Management: Textbook / 3-d edition, "CompanionQronp" – 2008, 884 p.
9. Slavyuk Finance of Enterprise: Tutorial.- Kyiv: TSUL, 2002.–460 p. (Ukr)
10. G.M. Tarasyuk, L.I. ShtabPlaning of Enterprise Activity: Tutorial. / G.M. Tarasyuk, L.I. Shtab.// – K.: Karavella, 2003. – 432 p. (Ukr)
11. Ukraine in numbers 2014 // Statistical yearbook: State Tax Service of Ukraine, 2015 , p.111-122. www.ukvstat.gov.ua (Ukr)
12. Finance of Enterprise: Textbook / A.M. Podderegin, M.D. Bilyk, L.D. Buryak 5-th edition, remake and added. – K.: KNEU, 2004. – 546 p. (Ukr)
13. Financial plans of state enterprise: updated procedure for preparation, approval and control (Comments to the order of the Ministry of Economics Development of Ukraine dated 02.03.15 №205// All about accounting, №49, 27 May 2015. (Ukr)
14. I.M. Shnyak Financial Planning at the Enterprise in Modern Conditions // intkonf.org. (Ukr)
15. N.B. Yaroshevych Finance of Enterprise: Tutorial. – K.: Znannya, 2012. – 341 p. (Ukr)

РЕФЕРАТ

Бабич Л.М. Особливості фінансового планування на автотранспортних підприємствах. / Л.М. Бабич // Вісник Національного транспортного університету. Серія «Економічні науки». Науково-технічний збірник. – К. : НТУ, 2015. – Вип. 3 (33).

В статті запропоновано використання системного підходу у запровадженні фінансового планування на автотранспортних підприємствах.

Об'єкт дослідження – процеси фінансового планування на підприємствах автомобільного транспорту.

Мета роботи - розробка науково-методичних рекомендацій щодо організації системного фінансового планування як основи в реалізації стратегічних цілей на автотранспортних підприємствах.

Метод дослідження – аналіз та теоретико-методичне обґрунтування методичних засобів щодо запровадження фінансового планування на автотранспортних підприємствах.

Обґрунтована можливість застосування концепції формування фінансових планів (бюджетів) в контексті реалізації стратегічної мети діяльності автотранспортного підприємства, що побудована з урахуванням моделі облікової політики на підприємствах автотранспортної галузі. Дана концепція може стати дієвим інструментом при впровадженні фінансового планування та його розвитку автотранспортних підприємств.

Результати статті можуть бути використані при формуванні концептуальних засад організації фінансового планування на підприємствах автомобільного транспорту.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: БЮДЖЕТУВАННЯ, МОДЕЛЬ, СТРАТЕГІЯ, ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ.

ABSTRACT

Babich L.M. Features of financial planning trucking companies. Visnyk National Transport University. Series «Economic sciences». Scientific and Technical Collection. – Kyiv: National Transport University, 2015. – Issue 3 (33).

The article proposed the use of a systematic approach in the implementation of financial planning in the transport companies.

Offer research - financial planning processes in the road transport. Objective - to develop scientific guidelines for the organization of the system of financial planning as a basis in the implementation of strategic goals for the transport companies.

Method of research - analysis of theoretical and methodical substantiation of methodological tools for the implementation of financial planning in the transport companies.

The possibility of applying the concept of a financial plan (budget) in the context of the strategic objectives in the activity of the motor transportation enterprise-specific accounting policies in enterprises trucking industry. This concept can be an effective tool in implementing financial planning and development for transport companies.

The results of the article can be used in the formation of the conceptual foundations of the organization of financial planning at the enterprises of motor transport.

KEYWORDS: BUDGETING, MODELS, STRATEGIES, FINANCIAL PLANNING.

РЕФЕРАТ

Бабич Л.М. Особенности финансового планирования автотранспортных предприятий. / Л.М.Бабич // Вестник Национального транспортного университета. Серия «Экономические науки». Научно-технический сборник. – К. : НТУ, 2015. – Вып. 3 (33).

В статье предложено использование системного подхода во внедрении финансового планирования на автотранспортных предприятиях.

Объект исследования – процессы финансового планирования на предприятиях автомобильного транспорта.

Цель работы – разработка научно-методических рекомендаций по организации системного финансового планирования как основы в реализации стратегических целей на автотранспортных предприятиях.

Метод исследования - анализ и теоретико-методическое обоснование методических средств по внедрению финансового планирования на автотранспортных предприятиях. Обоснована возможность применения концепции формирования финансовых планов (бюджетов) в контексте реализации стратегической цели в деятельности автотранспортного предприятия с учетом специфики учетной политики на предприятиях автотранспортной отрасли. Данная концепция может стать действенным инструментом при внедрении финансового планирования и его развития на автотранспортных предприятиях.

Результаты статьи могут быть использованы при формировании концептуальных основ организации финансового планирования на предприятиях автомобильного транспорта.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: БЮДЖЕТИРОВАНИЕ, МОДЕЛЬ, СТРАТЕГИЯ, ФИНАНСОВОЕ ПЛАНИРОВАНИЕ.

АВТОР:

Бабич Людмила Миколаївна, кандидат економічних наук, доцент, Національний транспортний університет, доцент кафедри «Фінанси, облік і аудит», e-mail: fin2006@ukr.net, тел. +380972727535, Україна 01010, м. Київ, вул. Суворова 1, к. 424

AUTHOR:

Lyudmila Babich, PhD, Associate Professor, National Transport University, Associate Professor of "Finance, accounting and audit", e-mail: fin2006@ukr.net, tel .. 380 972 727 535, Ukraine 01010, m. Kyiv, str ..Suvorov 1, k. 424.

АВТОР:

Бабич Людмила Николаевна, кандидат экономических наук, доцент, Национальный транспортный университет, доцент кафедры «Финансы, учет и аудит», e-mail: fin2006@ukr.net, тел. +380972727535, Украина 01010, г. Киев, ул. Суворова 1, к. 424

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Терещенко О.О. доктор економічних наук, професор, завідувач кафедрою корпоративних фінансів і контролінгу ДВНЗ «Київський національний університет ім. Вадима Гетьмана», м.Київ, Україна.

Гречан А.П., доктор економічних наук, професор, Національний транспортний університет, професор кафедри «Економіки», м. Київ, Україна

REVIEWER:

Tereshchenko O.O., Doctor of Economics, Professor, Head of the Department of Corporate Finance and Controlling DVNZ "Kievskiy natsionalny University im. Hetman", Kyiv, Ukraine.

Grechan A.P., Doctor of Economics, professor, National Transport University, Professor of "Economics", Kyiv, Ukraine